

Justitsministeriet
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Lars Møller Haase
Sagsnummer: 2022-709-0351

jm@jm.dk og laha@jm.dk

18. august 2022

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om indsamling mv. (Undtagelse af belønningsbaseret crowdfunding, ændring af Indsamlingsnævnets sammensætning, øgede kontrolmuligheder mv.)

ISOBRO vil indledningsvist takke for muligheden for at kunne afgive høringssvar om ændringer af lov om indsamling mv. ISOBRO vil gerne benytte muligheden til at:

1. Anbefale en opdatering af indsamlingslovens §§ 5 og 6, således at bestemmelserne bliver tidssvarende og gør det muligt at hverve faste støtter på lige fod med hvervning af medlemmer på gaden eller pr. telefon efter tilladelse fra Indsamlingsnævnet
2. Komme med konkrete kommentarer til lovforslaget, som det foreligger

ISOBRO kan fuldt ud tilslutte sig bestræbelserne på at styrke kontrollen og tilsynet med indsamlinger. Ikke alene de samfundsmæssige hensyn taler herfor, men også hensynet til de indsamlere, der yder en engageret indsats for på behørig vis at indsamle midler, og som følge heraf har behov for beskyttelse mod andres brud på reglerne med de heraf følgende uundgåelige konsekvenser for hele indsamlingsbranchen. Det er i denne forbindelse væsentligt at pege på, at ingen tiltag vil have den ønskede effekt, hvis ikke der samtidig tilvejebringes de nødvendige ressourcer til at styrke indsatsen i alle de nødvendige led, hvilket ISOBRO også vil fremhæve i de konkrete kommentarer til lovforslaget.

1. Giv danskerne valgfrihed mellem 'fast støtte' og medlemskab

Tillad hvervning af faste støtter på gaden eller pr. telefon

ISOBRO's medlemmer oplever i stigende grad, at en del af danskerne foretrækker, alene at støtte dem økonomisk fremfor at være egentlige medlemmer. Samtidig findes der en række fondeorganiserede NGO'er og selvejende institutioner, som man ikke kan blive medlem af, fx Folkekirkens Nødhjælp, WWF Verdensnaturfonden, Kofoeds Skole, WeShelter mfl. For at imødekomme danskernes præferencer og organisationernes mangfoldighed foreslår ISOBRO at ændre indsamlingsloven, således at det bliver lovligt at hverve 'faste støtter' på gaden eller pr. telefon. Det vil give danskerne valgfriheden til at støtte de gode formål, de finder værdige, på den måde, som de selv ønsker.

Faste støtter adskiller sig fra det klassiske medlemskab ved at favne de personer, der gerne vil støtte organisationernes med et fast beløb, men som ikke ønsker et egentligt medlemskab. Nogle, fordi de ønsker, at mest muligt af deres bidrag går til organisationens arbejde fremfor servicering af medlemmerne; andre, fordi de ikke finder værdi i modydelserne i form af medlemsblad, arrangementer eller lignende.

Baggrunden for ønsket om at indføre 'fast støtte' er, at tiderne har ændret sig. Mange danskere, herunder særligt de yngre generationer, har fået et nyt forhold til velgørenhed med forskellige præferencer. Nogle ønsker fortsat det traditionelle medlemskab, mens andre ønsker at støtte skiftende eller højaktuelle sager. En ændring af indsamlingsloven, der tillader hvervning af faste støtter på gaden eller pr. telefon vil give danskerne, og særligt de unge, mulighed for at støtte gode formål på en tidssvarende måde.

Lovændring værner om den klassiske foreningsmodel

Selvom mange organisationer ønsker at kunne tilbyde valgfrihed omkring støtteform, er det ikke ensbetydende med, at organisationerne fremover ønsker at hverve mange flere faste støtter på bekostning af medlemskaberne.

Tværtimod. Medlemmerne er rygraden i mange af organisationerne. At tillade hvervning af faste støtter på gaden eller pr. telefon vil sikre, at der ikke hverves 'pseudo-medlemmer,' der ikke har præference for at deltage aktivt i organisationens virke, men som alligevel ønsker at støtte arbejdet økonomisk. Det er hverken tjenligt for organisationerne eller for de generøse danskere. Samtidig

udgør relationen som 'fast støtte' en trædesten, som med den rette indsats potentielt kan lede til et reelt medlemskab på sigt. Således får danskerne mulighed for at støtte, som de selv ønsker. Lovændringen værner om den klassiske foreningsmodel med medlemskaber, der bliver forbeholdt dem, der reelt ønsker og har tid og overskud til det mere forpligtende fællesskab.

Faktaboks:

Danskernes tilknytning til foreningslivet er stærk, men har ændret karakter og er i dag mere selvbevidst og omskiftelig. Det konkluderer Center for Frivilligt Socialt Arbejde i deres rapport fra 2019, hvor de peger på, at især de yngre generationer er løsere knyttet til organisationerne og i højere grad knyttet til individuelle interesser og livssituationer (Lindholm Sørensen mfl. 2019).

Der er ikke tale om en helt ny eller alene dansk tendens, men en tendens, der er set foldet ud i over en længere årrække og på tværs af de nordiske lande, hvilket fremgår af både *Den Danske Værdiundersøgelse* fra 2019 og VIVE's *Frivillighedsundersøgelse* fra 2020.

Tendensen er ikke alarmerende og mere udtryk for udvikling end afvikling af danskernes engagement.

Antallet af gadehververe har været faldende og vil ikke stige som følge af dette forslag

I Justitsministeriets betænkning nr. 1532 fra 2012 udtrykkes der bekymring for, at antallet af gadehververe vil eksplodere, hvis reglerne for gadehvervning lempes. ISOBRO deler bekymringen, fordi overdreven gadehvervning vil være meget problematisk og belaste branchen. Derfor lægger ISOBRO i forslaget op til, at hvervning af faste støtter på gaden eller pr. telefon vil kræve en tilladelse fra Indsamlingsnævnet, som herved får mulighed for at regulere denne form for hvervning.

Dertil kommer, at hvervning på gaden eller pr. telefon kræver betragtelige ressourcer. Siden det første gang blev praktiseret af organisationerne i Danmark, har det fundet et stabilt leje. Dels fordi det så at sige skal kunne betale sig at lave hvervning. Dels fordi ISOBRO koordinerer gadehvervning blandt medlemsorganisationerne, med det formål at sikre et passende omfang og etisk indsamlingspraksis. Koordinationen sikrer således mod en mulig overbelastning af gaderummet. Koordination, kvalitetsudvikling og veldefinerede rammer for indsamlingerne, vil stadig være af høj prioritet for branchen.

ISOBRO indgår gerne i yderligere dialog om, hvordan lovgivningen på dette område kan opdateres, således at den fortsat sætter rimelige begrænsninger og tidssvarende vilkår for indsamlinger. Nedenfor er vores umiddelbare bud på, hvordan lovtæksten kan tilpasses.

Den nuværende lovgivning: Indsamlingslovens §§ 5 og 6

§ 5. Husindsamling må ikke finde sted, jf. dog stk. 2

Stk. 2. Indsamlingsnævnet kan efter ansøgning meddele tilladelse for 3 år ad gangen til foretagelse af én årlig landsdækkende eller geografisk afgrænset husindsamling eller én enkeltstående husindsamling, som iværksættes på baggrund af en særlig begivenhed, hvis ansøgeren

- 1) er omfattet af § 4, stk. 1,
- 2) kan sandsynliggøre, at der ved indsamlingen indbringes et godt indsamlingsresultat, og
- 3) har den fornødne folkelige forankring.

Stk. 3. Tilladelse til husindsamling efter stk. 2 indebærer, at ansøgeren på dagen også kan foretage gadeindsamling.

§ 6. Gadeindsamling må ikke finde sted, jf. dog stk. 2 og § 5, stk. 3.

Stk. 2. Indsamlingsnævnet kan dog i særlige tilfælde efter ansøgning meddele tilladelse til foretagelse af gadeindsamling. Ansøgeren skal i forbindelse med ansøgningen opfylde betingelserne efter § 5, stk. 2, nr. 1-3.

Ønskes ændret til:

§ 5. Husindsamling må ikke finde sted, jf. dog stk. 2

Stk. 2. Indsamlingsnævnet kan efter ansøgning meddele tilladelse for 3 år ad gangen til foretagelse af én årlig landsdækkende eller geografisk afgrænset husindsamling eller én enkeltstående husindsamling, som iværksættes på baggrund af en særlig begivenhed, hvis ansøgeren

- 1) er omfattet af § 4, stk. 1,
- 2) kan sandsynliggøre, at der ved indsamlingen indbringes et godt indsamlingsresultat, og
- 3) har den fornødne folkelige forankring.

Stk. 3. Tilladelse til husindsamling efter stk. 2 indebærer, at ansøgeren på dagen også kan foretage gadeindsamling.

§ 6. Gadeindsamling må ikke finde sted, jf. dog stk. 2 og § 5, stk. 3.

Stk. 2. Indsamlingsnævnet kan dog i særlige tilfælde efter ansøgning meddele tilladelse til foretagelse af gadeindsamling. Ansøgeren skal i forbindelse med ansøgningen opfylde betingelserne efter § 5, stk. 2, nr. 1-3. Indsamlingsnævnet kan endvidere, efter ansøgning, meddele tilladelse til hvervning af faste støtter på gaden og til hvervning af faste støtter ved telefonisk henvendelse.

2. KONKRETE KOMMENTARER TIL LOVFORSLAGET

Vedr. ændring af indsamlingslovens § 2: Undtagelse af belønningsbaseret crowdfunding

ISOBRO deler Justitsministeriets vurdering af, at indsamlingsloven bør ændres, således at mulighederne for at benytte belønningsbaseret crowdfunding styrkes ved, at belønningsbaseret crowdfunding undtages fra lovens anvendelsesområde.

ISOBRO bemærker dog i den forbindelse, at det kan forventes at arbejdsbyrden for Indsamlingsnævnet (sekretariatet) vil stige ved lovændringen, jf. bemærkninger til §1: Donationsbaseret crowdfunding omfattes ikke af den foreslåede undtagelsesbestemmelse, da denne form for crowdfunding netop er kendetegnet ved, at der ikke ydes en modydelse til gengæld for bidraget. Hvis der er tvivl i et konkret tilfælde, om en påtænkt indsamling er omfattet af undtagelsen, forudsættes det, at man vil kunne rette henvendelse til Indsamlingsnævnet (sekretariatet). Justitsministeriet bør derfor overveje, om der skal tilføres flere ressourcer til Indsamlingsnævnets sekretariat for ikke at forlænge sagsbehandlingen yderligere.

Vedr. ændring af indsamlingslovens § 3: Afslag på ansøgning om og tilbagekaldelse af tilladelse efter indsamlingslovens § 3

ISOBRO er enig i, at Indsamlingsnævnet bør have mulighed for at meddele afslag på en ansøgning om tilladelse, når forhold vedrørende en tidligere indsamling indikerer, at indsamlingslovgivningen ikke vil blive overholdt i forbindelse med fremtidige indsamlinger. Ligeledes er ISOBRO enig i, at Indsamlingsnævnet skal kunne tilbagekalde en allerede tildelt tilladelse, når der foreligger sådanne forhold, der vil kunne begrunde et afslag på en ansøgning om tilladelse.

ISOBRO foreslår endvidere, at det overvejes at søge at styrke kontrollen med indsamlingsmarkedet ved at udstyre Indsamlingsnævnets sekretariat med arbejdsredskaber, der kan være med til at gøre en reel forskel for sekretariatets arbejde, og sætte sekretariatets medarbejdere i stand til at opnå en reel indsigt i eventuelle problematiske forhold på indsamlingsmarkedet, herunder eksempelvis ved en adgang til udveksling af oplysninger med andre relevante offentlige myndigheder.

Vedr. ændring af indsamlingslovens § 9: Ændring af Indsamlingsnævnets sammensætning og opgaver

ISOBRO er ikke enig i Justitsministeriets vurdering af, at sammensætningen af Indsamlingsnævnet bør ændres, således at indsamlingsorganisationernes repræsentation reduceres fra to medlemmer til et medlem, og at den ene medlemsplads gives til et medlem, der er beskikket efter indstilling fra Erhvervsministeriet.

ISOBRO anerkender, at der kan være behov for at styrke kompetencerne i Indsamlingsnævnet inden for IT og teknologi-området, men dette kan ske på flere måder. Eksempelvis kan det sikres gennem en stærkere faglig indsigt i sekretariatet, idet det er her, at den faglige indsigt i IT og teknologi i første omgang er nødvendig. Hvis den faglige indsigt ikke er til stede på sekretariatsniveau, kan der være en stor risiko for, at de relevante forhold ikke afdækkes og dermed ikke bliver forelagt Indsamlingsnævnet.

ISOBRO er af den opfattelse, at en styrkelse af den faglige indsigt, alene ved udpegning af et permanent medlem med den nødvendige faglige indsigt, ikke nødvendigvis vil føre til det ønskede resultat.

ISOBRO har som repræsentant for indsamlingsorganisationerne og dermed det civilsamfund, der står for indsamling af midler til almenevelgørende formål, vist, at ISOBRO's medlemmer af nævnet har tilført en

væsentlig viden og indsigt i udviklingen på indsamlingsområdet, som er af stor betydning for nævnets arbejde.

ISOBRO vil derfor holde fast i, at ISOBRO fortsat skal indstille to medlemmer af Indsamlingsnævnet: ét medlem med en generel viden og et generelt overblik over indsamlingsmarkedet og de aktuelle udviklingsstrømme herpå, og ét medlem med en særlig dybtgående indsigt i de konkrete forhold og problemstillinger, der knytter sig til en indsamlingsorganisation og dens arbejde på indsamlingsmarkedet. Denne dualitet rækker tilbage til Indsamlingsloven fra 2014, og behovet for opretholdelsen heraf er ikke blevet mindre siden.

Det er fortsat ISOBRO's opfattelse, at ISOBRO, hvis repræsentation i Indsamlingsnævnet tidligere er blevet foreslået reduceret, som repræsentant for indsamlingsorganisationerne, og dermed det civilsamfund, der står for indsamling af midler til almenvelgørende formål, har kunnet og fortsat vil kunne tilføre Indsamlingsnævnet en væsentlig viden og indsigt, som er af stor betydning for Nævnet. Dette også i relation til de spørgsmål, der forudsætter kendskab til IT og digital udvikling. I denne forbindelse kan ISOBRO eksempelvis pege på, at ISOBRO blandt andet har indgået aftale med Facebook om brug af de digitale indsamlingsværktøjer.

ISOBRO foreslår, at der findes en anden måde, hvorpå der kan tilføres Indsamlingsnævnet større faglige ressourcer, uden at det sker på bekostning af den faglige indsigt og viden, som medlemmerne udpeget af ISOBRO besidder, og at ISOBRO således beholder sin adgang til at udpege 2 medlemmer af Indsamlingsnævnet. Der er efter ISOBRO's opfattelse ingen velbegrundet årsag til, at en styrkelse af Indsamlingsnævnets faglige viden og indsigt skal ske på bekostning af anden lige så relevant viden og indsigt.

ISOBRO deler således ikke opfattelsen af, at der skulle være en ubalance i Indsamlingsnævnet, tværtimod. ISOBRO erindrer om, at det, som det også fremgår af Betænkning nr. 1532 om indsamlinger, blev fundet af væsentlig betydning, at offentligheden og erhvervslivet blev repræsenteret på lige fod med indsamlingsorganisationerne, idet lovens ordning i høj grad er udtryk for en afvejning af hensynene til indsamlingsorganisationerne, befolkningen og erhvervslivet. Dette er fortsat tilfældet, og en ændring heraf vil dermed føre til en skævvridning, som netop ikke var ønsket af det udvalg, der afgav den nævnte betænkning.

ISOBRO vil opfordre til, at det overvejes, om Indsamlingsnævnet i stedet bør udvides med et medlem, sådan som det blev gjort i 2020, hvor nævnet blev udvidet med et ekstra medlem indstillet af Rigspolitiet, eller ved at nævnets sekretariat styrkes med de ønskede kompetencer, hvilket der dog også tilkendes i bemærkningerne til lovforslaget.

Vedr. ændring af indsamlingslovens § 12: Indhentning af oplysninger hos tredjemand

Den foreslåede ændring, hvorefter Indsamlingsnævnet får mulighed for at pålægge revisorer, pengeinstitutter mfl. at udlevere oplysninger, finder ISOBRO principielt betænkelig, idet den giver mulighed for at indhente oplysninger i tilfælde, hvor en sådan indhentelse ellers ville kræve en dommerkendelse. Som landsdommer Michael Sjöberg i henhold til Berlingske har udtalt, er det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at indføre en så vidtgående bestemmelse. ISOBRO finder ikke, at der på dette område er særligt vægtige argumenter, der betyder, at de almene hensyn til retssikkerheden bør tilsidesættes. ISOBRO kan derfor ikke støtte den foreslåede ændring af indsamlingslovens § 12.

Vedr. ændring af indsamlingslovens § 15: Afskaffelse af krav om flere ansvarlige og medansvarlige

ISOBRO har forståelse for ønsket om at gøre det nemmere at lave en indsamling, idet det foreslås, at der fremadrettet kun skal være en juridisk person eller en fysisk person, der dog skal være myndig, for at få lov til at lave en indsamling mod i dag krav om en juridisk person eller tre fysiske personer, hvoraf en skal være myndig. ISOBRO vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at der derved er en kontrolinstans, der forsvinder, idet det er nemmere at snyde, når man er en, end når man er tre.

Med venlig hilsen

A blue ink handwritten signature, appearing to be "Kenneth Kamp Butzbach", written over a light blue horizontal line.

Kenneth Kamp Butzbach
Generalsekretær
+45 29 69 91 20
kb@isobro.dk

ISOBRO

Peter Bangs Vej 5 B, 2000 Frederiksberg
www.isobro.dk